

Sayı: 33820 11 Eylül 2020 Saat: 10:00

Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması, 2019

En yüksek gelir grubunun toplam gelirden aldığı pay %46,3 oldu

Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması 2019 yılı sonuçlarına ilişkin gelir bilgileri, bir önceki takvim yılı olan 2018 yılını referans almaktadır. Gelir hesaplamalarında, hanehalkı gelirleri hanehalkı büyüklüğü ve kompozisyonu dikkate alınarak eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine dönüştürülmektedir.

En son yapılan araştırma sonuçlarına göre; en yüksek eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine sahip yüzde 20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay bir önceki yıla göre 1,3 puan azalarak %46,3'e düşerken, en düşük gelire sahip yüzde 20'lik grubun aldığı pay 0,1 puan artarak %6,2'ye yükseldi.

Sıralı yüzde 20'lik gruplar itibarıyla yıllık eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirinin dağılımı (%), 2010-2019

Anket yılı	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gelir referans yılı	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
İlk yüzde 20 (En düşük)	5,8	5,8	5,9	6,1	6,2	6,1	6,2	6,3	6,1	6,2
İkinci yüzde 20	10,6	10,6	10,6	10,7	10,9	10,7	10,6	10,7	10,6	10,9
Üçüncü yüzde 20	15,3	15,2	15,3	15,2	15,3	15,2	15,0	14,8	14,8	15,2
Dördüncü yüzde 20	21,9	21,7	21,7	21,4	21,7	21,5	21,1	20,9	20,9	21,4
Son yüzde 20 (En yüksek)	46,4	46,7	46,6	46,6	45,9	46,5	47,2	47,4	47,6	46,3

Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Gini katsayısı 0,395 olarak tahmin edildi

Gelir dağılımı eşitsizliği ölçütlerinden olan Gini katsayısı, sıfıra yaklaştıkça gelir dağılımında eşitliği, bire yaklaştıkça gelir dağılımında bozulmayı ifade etmektedir. En son yapılan araştırma sonuçlarına göre Gini katsayısı bir önceki yıla göre 0,013 puan azalış ile 0,395 olarak tahmin edildi. Toplumun gelirden en fazla pay alan %20'sinin elde ettiği gelirin en az pay alan %20'sinin elde ettiği gelire oranı şeklinde hesaplanan P80/P20 oranı 7,8'den 7,4'e, gelirden en fazla pay alan %10'unun elde ettiği gelirin en az pay alan %10'unun elde ettiği gelire oranı şeklinde hesaplanan P90/P10 oranı ise 13,7'den 13,0'a düştü.

Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine göre gelir dağılımı göstergeleri, 2010-2019

Anket yılı	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gelir referans yılı	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
P80/P20 oranı	8,0	8,0	8,0	7,7	7,4	7,6	7,7	7,5	7,8	7,4
P90/P10 oranı	13,9	14,4	14,2	13,6	12,6	13,3	13,6	13,4	13,7	13,0
Gini katsayısı	0,402	0,404	0,402	0,400	0,391	0,397	0,404	0,405	0,408	0,395

Yıllık ortalama hanehalkı kullanılabilir geliri 59 bin 873 TL oldu

Türkiye'de yıllık ortalama hanehalkı kullanılabilir geliri %16,5 artarak 2019 yılı anket sonuçlarına göre 59 bin 873 TL oldu.

Yıllık ortalama hanehalkı kullanılabilir gelir ve bir önceki yıla göre değişimi, 2010-2019

Anket yılı	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gelir referans yılı	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Yıllık ortalama hanehalkı geliri (TL)	22 063	24 343	26 577	29 479	32 000	36 039	41 399	46 131	51 374	59 873
Bir önceki yıla göre değişim (%)	3,6	10,3	9,2	10,9	8,6	12,6	14,9	11,4	11,4	16,5

Yıllık ortalama eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert geliri 28 bin 522 TL oldu

Türkiye'de yıllık ortalama eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert geliri bir önceki yıla göre %17,9 artarak 24 bin 199 TL'den 28 bin 522 TL'ye yükseldi.

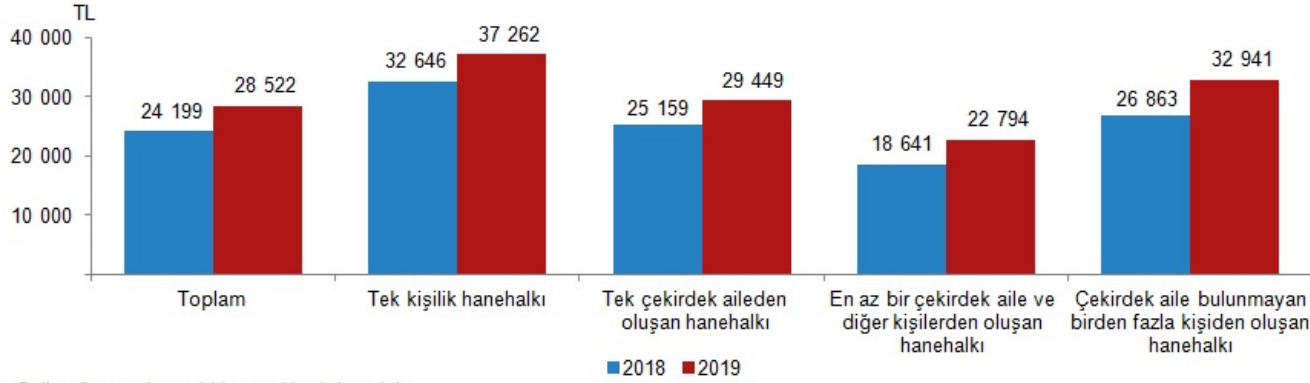
Yıllık ortalama eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert geliri ve bir önceki yıla göre değişimi, 2010-2019

Anket yılı	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gelir referans yılı	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Yıllık ortalama eşdeğer hanehalkı fert geliri (TL)	9 735	10 774	11 859	13 250	14 553	16 515	19 139	21 577	24 199	28 522
Bir önceki yıla göre değişim (%)	3,6	10,7	10,1	11,7	9,8	13,5	15,9	12,7	12,2	17,9

Yıllık ortalama eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert geliri en yüksek tek kişilik hanelerin oldu

Yıllık ortalama eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirlerinde en yüksek gelir geçen yıla göre 4 bin 616 TL artarak 37 bin 262 TL ile tek kişilik hanehalklarının oldu. Çekirdek aile bulunmayan birden fazla kişiden oluşan hanehalklarının yıllık ortalama eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert geliri 32 bin 941 TL iken tek çekirdek aileden oluşan hanehalklarında bu değer 29 bin 449 oldu. En düşük yıllık ortalama eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine sahip hanehalkı tipi ise 22 bin 794 TL ile en az bir çekirdek aile ve diğer kişilerden oluşan hanehalkları oldu.

Hanehalkı tipine göre yıllık ortalama eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert geliri (TL), 2018, 2019

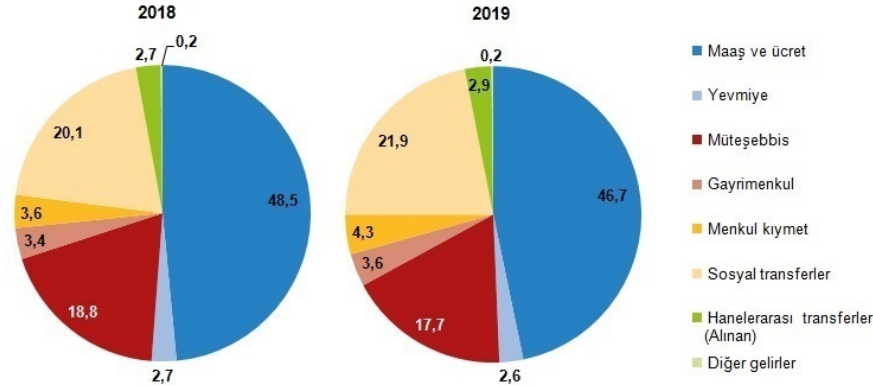
Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Toplam gelirden en yüksek payı %46,7 ile maaş ve ücret geliri aldı

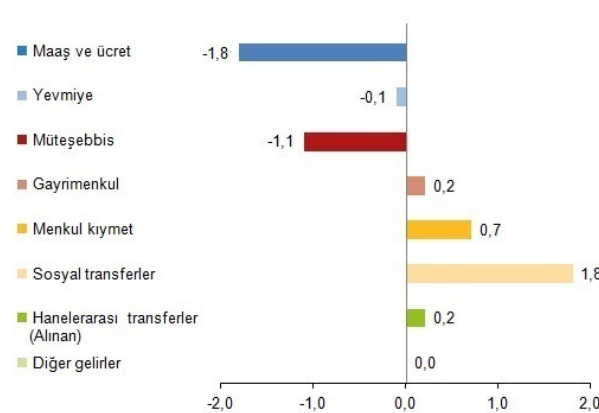
Toplam gelir içerisinde en yüksek payı, %46,7 ile bir önceki yıla göre 1,8 puan azalan maaş ve ücret geliri aldı. İkinci sırayı %21,9 ile önceki yıla göre 1,8 puanlık artış gösteren sosyal transfer geliri alırken üçüncü sırayı %17,7 ile 2018 yılı anket sonuçlarına göre 1,1 puan azalan müteşebbis geliri aldı.

Tarım gelirinin müteşebbis geliri içindeki payı 2018 yılı anket sonuçlarına göre 0,3 puan azalarak %22,6 olurken, emekli ve dul-yetim aylıklarının sosyal transferler içindeki payı 0,8 puan artarak %91,8 olarak gerçekleşti.

Yıllık gelirin gelir türlerine göre dağılımı (%) 2018, 2019

Gelir türlerine göre değişim 2018, 2019

Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

En yüksek yıllık ortalama esas iş geliri 51 bin 888 TL ile yükseköğretim mezunlarının oldu

Yıllık ortalama esas iş gelirleri sırasıyla yükseköğretim mezunlarında 51 bin 888 TL, lise ve dengi okul mezunlarında 34 bin 115 TL, lise altı eğitimlilerde 26 bin 833 TL, bir okul bitirmeyenlerde 18 bin 279 TL ve okur-yazar olmayan fertlerde 14 bin 129 TL olarak hesaplandı. Geçen yıla göre yıllık ortalama esas iş gelirinde en yüksek artış %17,3 ile okur-yazar olmayan en düşük artış ise %8,6 ile bir okul bitirmeyen fertlerde oldu.

Eğitim durumuna göre yıllık ortalama esas iş gelirleri (TL), 2018, 2019

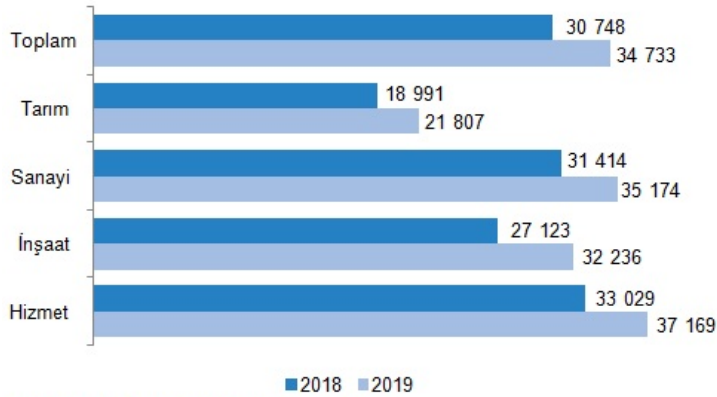
Eğitim durumu	Toplam			Erkek			Kadın		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
Toplam	30 748	34 733	13,0	32 589	37 072	13,8	25 405	28 214	11,1
Okur-yazar olmayan	12 043	14 129	17,3	13 684	17 305	26,5	10 839	11 852	9,3
Bir okul bitirmeyen	16 835	18 279	8,6	18 567	20 506	10,4	12 840	13 576	5,7
Lise altı eğitilmiş	23 437	26 833	14,5	25 311	29 149	15,2	15 233	17 431	14,4
Lise ve dengi okul	30 485	34 115	11,9	32 555	36 678	12,7	23 277	25 049	7,6
Yükseköğretim	46 755	51 888	11,0	52 145	57 848	10,9	37 899	42 238	11,4

Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Yıllık ortalama esas iş gelirinde en yüksek artış %18,9 ile inşaat sektöründe oldu

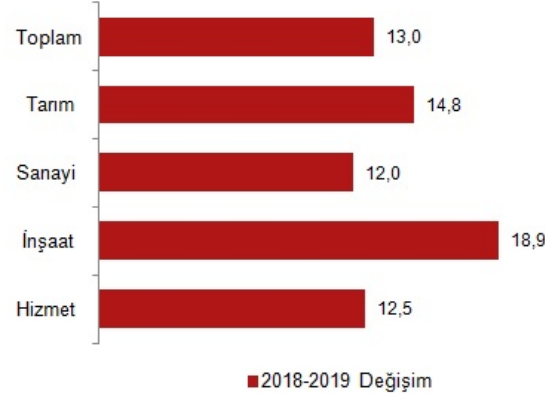
Esas iş gelirleri sektörel ayrımında incelendiğinde; en yüksek yıllık ortalama gelirin 37 bin 169 TL ile hizmet sektöründe, en düşük yıllık ortalama gelirin ise 21 bin 807 TL ile tarım sektöründe olduğu görüldü. Bir önceki yıla göre; yıllık ortalama esas iş gelirinde en yüksek artış %18,9 ile inşaat sektöründe gözlenirken, bunu %14,8 ile tarım sektörü izledi. Diğer taraftan hizmet sektöründe %12,5, sanayi sektöründe ise %12,0 artış gözlemlendi.

Yıllık ortalama esas iş gelirleri (TL), 2018, 2019

Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Yıllık ortalama esas iş geliri değişimi (%), 2018, 2019

En yüksek yıllık ortalama esas iş geliri 95 bin 495 TL ile işverenlerin oldu

Yıllık ortalama esas iş gelirleri sırasıyla işverenlerde 95 bin 495 TL, ücretli maaşlılarda 34 bin 286 TL, kendi hesabına çalışanlarda 27 bin 127 TL ve yevmiyelilerde 14 bin 769 TL olarak hesaplandı. Geçen yıla göre en yüksek artış %13,9 ile ücretli, maaşlı çalışanlarda en düşük artış ise %8,2 ile işverenlerde oldu.

Esas işteki durumlarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri (TL), 2018, 2019

İşteki durum	Toplam			Erkek			Kadın		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
Toplam	30 748	34 733	13,0	32 589	37 072	13,8	25 405	28 214	11,1
Ücretli, maaşlı	30 106	34 286	13,9	31 555	36 167	14,6	26 619	29 968	12,6
Yevmiyeli	13 280	14 769	11,2	14 843	16 784	13,1	8 166	9 033	10,6
İşveren	88 285	95 495	8,2	89 107	97 244	9,1	82 037	80 893	-1,4
Kendi hesabına	24 134	27 127	12,4	25 938	29 116	12,3	14 303	16 425	14,8

Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Görelî yoksulluk oranı %14,4 oldu

Toplumun genel düzeyine göre belli bir sınırın altında gelire sahip olan bireyler görelî anlamda yoksul sayılmaktadır. Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin %50'si dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre, yoksulluk oranı 2019 yılında 0,5 puan artarak %14,4 oldu. Medyan gelirin %60'ı dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre yoksulluk oranı ise son yılda 0,1 puan artarak %21,3 olarak gerçekleşti.

Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine göre hesaplanan yoksulluk oranı (%), 2010-2019

Anket yılı	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gelir referans yılı	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Medyan gelirin %40'ına göre	10,3	10,1	10,0	9,1	8,7	8,7	8,4	7,4	7,9	8,3
Medyan gelirin %50'sine göre	16,9	16,1	16,3	15,0	15,0	14,7	14,3	13,5	13,9	14,4
Medyan gelirin %60'ına göre	23,8	22,9	22,7	22,4	21,8	21,9	21,2	20,1	21,2	21,3
Medyan gelirin %70'ine göre	30,6	30,0	30,2	29,5	29,4	29,5	28,7	28,1	28,5	28,5

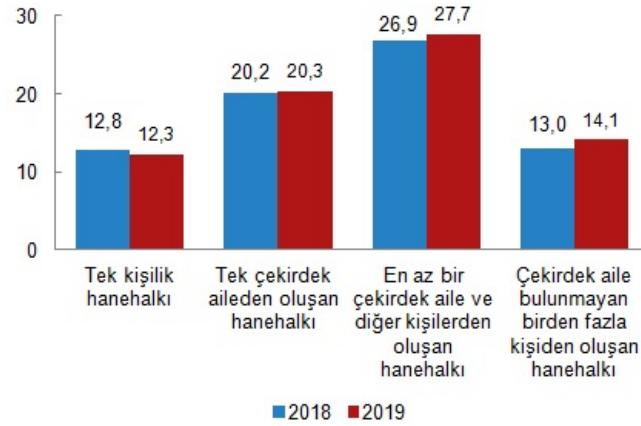
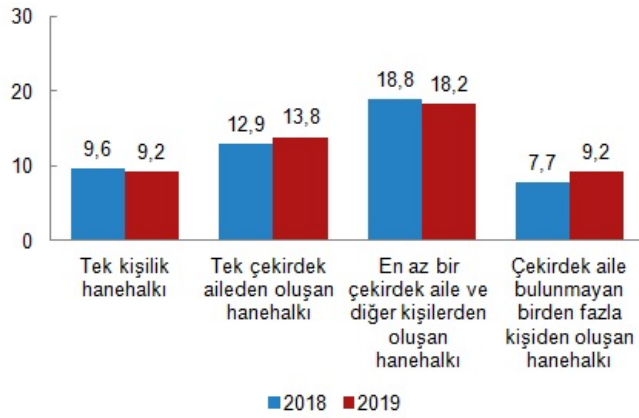
Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin %40'ı dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre, yoksulluk oranı bir önceki yıla göre 0,4 puanlık artış ile %8,3 olarak gerçekleşti. Medyan gelirin %70'i dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre ise yoksulluk oranı bir önceki yıla göre değişmeyerek %28,5 oldu.

Yoksulluk oranı en düşük haneler tek kişilik ve çekirdek aile bulunmayan haneler oldu

Hanehalkı tipine göre eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin %50'si dikkate alınarak hesaplanan yoksulluk oranlarına bakıldığında; tek kişilik hanehalklarında yoksulluk oranı bir önceki yıla göre 0,4 puan azalarak %9,2, çekirdek aile bulunmayan birden fazla kişiden oluşan hanehalklarında bu oran 1,5 puan artarak yine %9,2 olmuştur. En az bir çekirdek aile ve diğer kişilerden oluşan hanehalklarının yoksulluk oranının 0,6 puan azalarak %18,2, tek çekirdek aileden oluşan hanehalklarının yoksulluk oranının ise 0,9 puan artarak %13,8 olduğu görüldü.

Medyan gelirin %50'sine ve hanehalkı tipine göre yoksulluk oranı (%), 2018, 2019

Medyan gelirin %60'ına ve hanehalkı tipine göre yoksulluk oranı (%), 2018, 2019

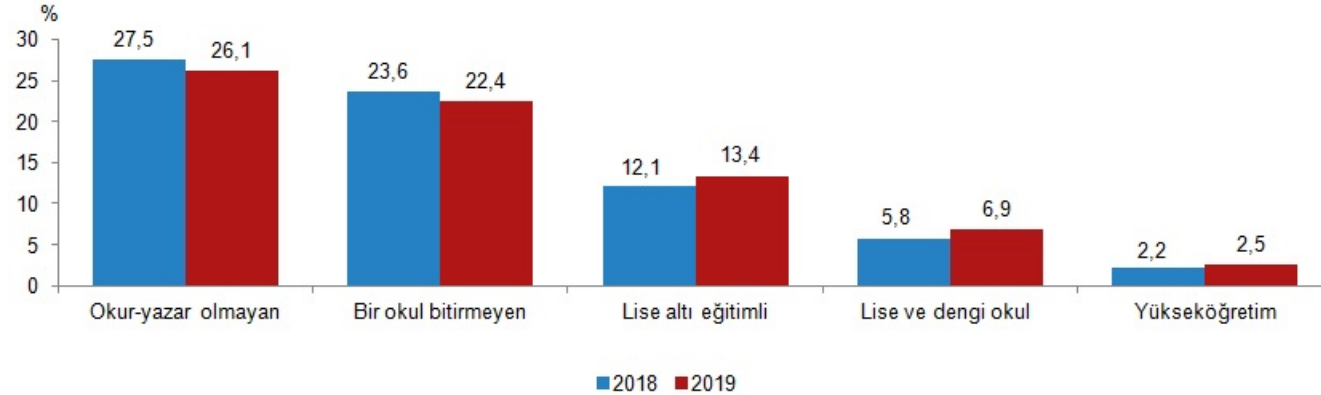

Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Okur-yazar olmayanların %26,1'i, yükseköğretim mezunlarının %2,5'i yoksul

Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin %50'si dikkate alınarak hesaplanan yoksulluk oranına göre; okur-yazar olmayan fertlerin %26,1'i, bir okul bitirmeyenlerin %22,4'ü yoksul iken, bu oran lise altı eğitimlilerde %13,4, lise ve dengi okul mezunlarında ise %6,9 oldu. Yükseköğretim mezunları ise %2,5 ile en düşük yoksulluk oranının gözlemlendiği grup oldu.

Eğitim durumuna göre yoksulluk oranı (%), 2018, 2019

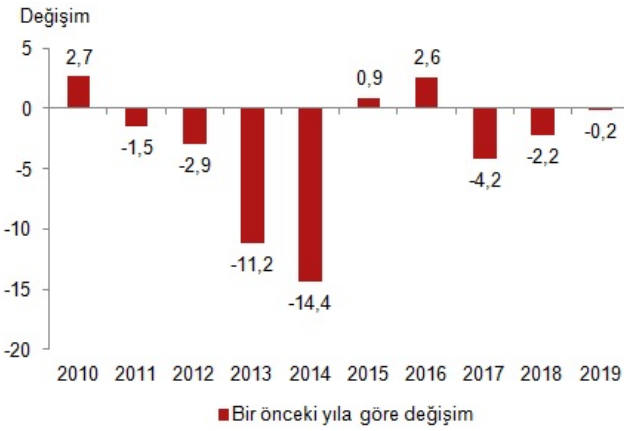
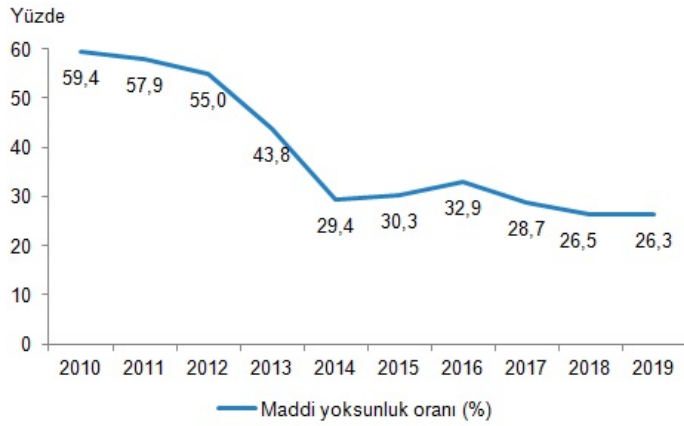

Maddi yoksunluk oranı %26,3 oldu

Finansal sıkıntıda olma durumunu ifade eden maddi yoksunluk; çamaşır makinası, renkli televizyon, telefon ve otomobil sahipliği ile ekonomik olarak beklenmedik harcamaları yapabilmek, evden uzakta bir haftalık tatil masrafını karşılayabilmek, kira, konut kredisi ve faizli borçları ödeyebilmek, iki günde bir et, tavuk, balık içeren yemek yiyebilmek ve evin ısınma ihtiyacını karşılayabilmek durumu ile ilgili hanehalklarının algılarını yansıtmaktadır.

Yukarıda belirtilen dokuz maddenin en az dördünü karşılayamayanların oranı olarak tanımlanan ciddi maddi yoksunluk oranı 2018 yılında %26,5 iken 2019 yılı anket sonuçlarında 0,2 puan azalarak %26,3 olarak gerçekleşti.

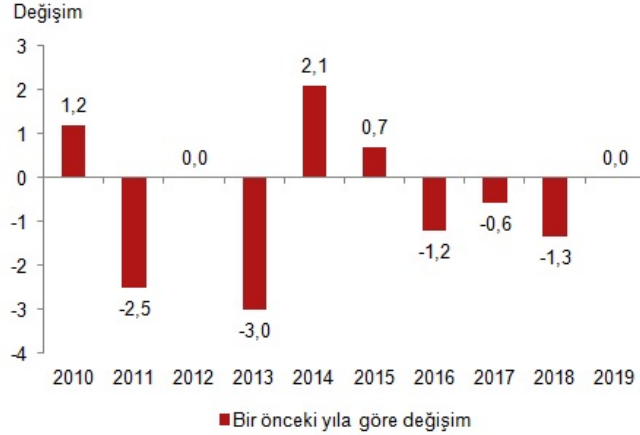
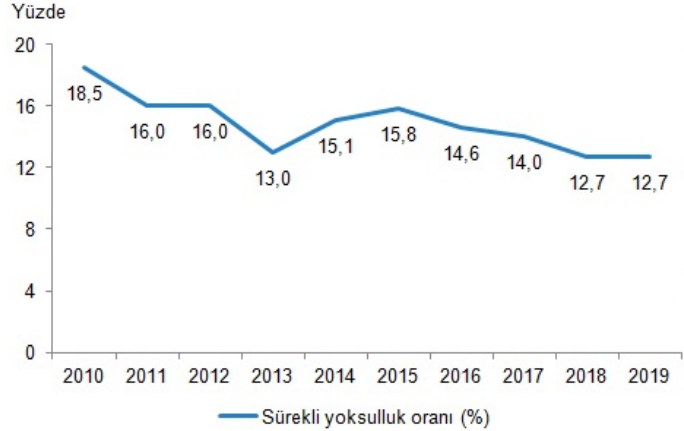
Maddi yoksunluk oranı ve bir önceki yıla göre değişimi, 2010-2019

Sürekli yoksulluk oranı %12,7 oldu

Dört yıllık panel veri kullanılarak hesaplanan sürekli yoksulluk oranı, eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin %60'ına göre son yılda ve aynı zamanda önceki üç yıldan en az ikisinde de yoksul olan fertleri kapsamaktadır. Buna göre, 2019 yılı anket sonuçlarında sürekli yoksulluk oranı bir önceki yıla göre değişmeyerek %12,7 oldu.

Medyan gelirin %60'ına göre sürekli yoksulluk oranı ve bir önceki yıla göre değişimi, 2010-2019

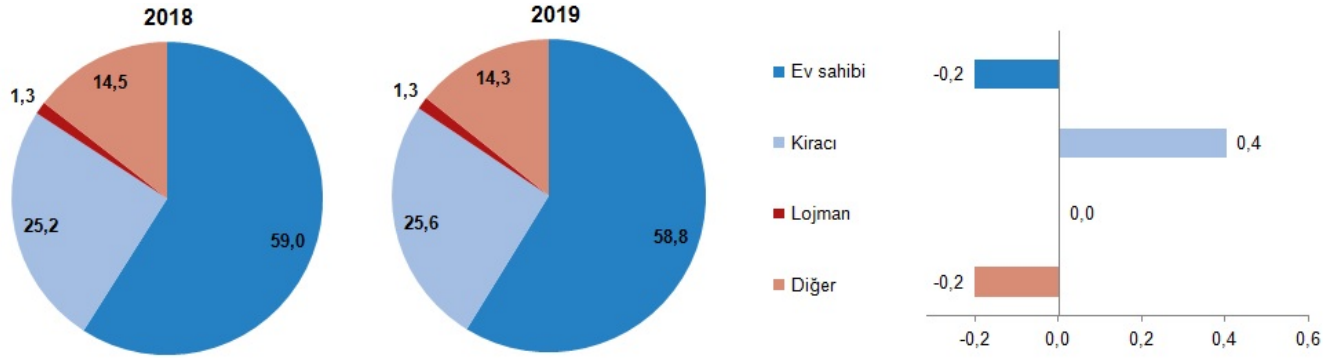

Kendilerine ait bir konutta yaşayanların oranı %58,8 oldu

Oturulan konuta sahip olanlar geçen yıla göre 0,2 puan azalarak 2019 yılında %58,8 hesaplanırken, kirada oturanların oranı %25,6, lojmanda oturanların oranı %1,3, kendi konutunda oturmayan kira ödemeyenler oranı ise %14,3 olarak gerçekleşti.

Konut sahipliği (%) 2018, 2019

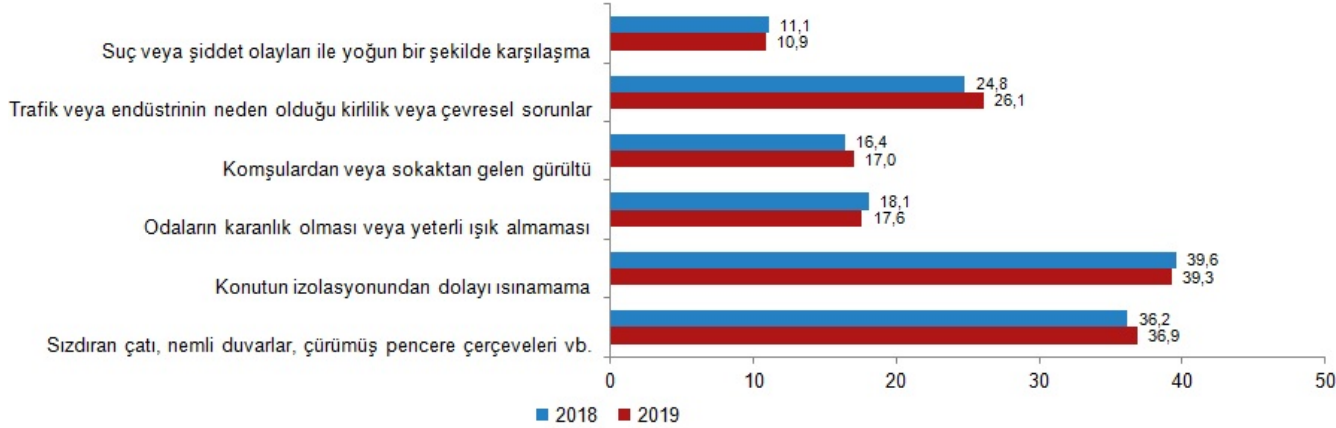
Konut sahipliği değişimi 2018, 2019

Konutun izolasyonundan dolayı ısınamama en çok karşılaşılan konut ve çevre problemi oldu

Kurumsal olmayan nüfusun %39,3'ü konutunda izolasyondan dolayı ısınma sorunu, %36,9'u sızdıran çatı, nemli duvarlar, çürümüş pencere çerçeveleri vb. problemleri yaşarken %26,1'i trafik veya endüstrinin neden olduğu hava kirliliği, çevre kirliliği veya diğer çevresel sorunlarla karşılaştı.

Konut ve çevre problemleri (%), 2018, 2019

Taksit ödemeleri veya borçları olanların oranı %71,1 oldu

Geçen yıla göre nüfusun konut alımı ve konut masrafları dışında borç veya taksit ödemeleri 0,7 puan artarak %71,1 oldu. Nüfusun %9,6'sına bu ödemeler yük getirmezken %19,0'ına çok yük getirdi. Hanelerin %58,7'si evden uzakta bir haftalık tatil masraflarını, %33,6'sı iki günde bir et, tavuk ya da balık içeren yemek masraflarını, %29,7'si beklenmedik harcamaları, %19,2'si evin ısınma ihtiyacını, %56,6'sı eskimiş mobilyaların yenilenmesini ekonomik olarak karşılayamadığını beyan etti.

Seçilmiş yaşam koşulları göstergeleri, 2018, 2019

Yük getirme durumu	Borç veya taksit ödemeleri (%) (Konut masrafları dışında)		Konut masrafları (%)	
	2018	2019	2018	2019
Çok yük getiriyor	15,8	19,0	11,5	14,1
Biraz yük getiriyor	43,7	42,5	55,0	54,3
Yük getirmiyor	10,9	9,6	33,4	31,6
Borç veya taksiti olmayanlar	29,6	28,9	-	-

Bu konu ile ilgili bir sonraki haber bülteninin yayımlanma tarihi Eylül 2021'dir.

Teknik bilgi için: Murat KARAKAŞ
Telefon: +90 0312 454 77 60
e.posta: muratkarakas@tuik.gov.tr

Bilgi talebi için: Bilgi Dağıtım Grubu
Telefon: +90 312 454 72 56
e.posta: bilgi@tuik.gov.tr

